

Nr 86.

Av herrar **Bårg** och **Olsson, Oscar**, om statsbidrag till interneringskostnader i vissa fall.

Utöver de vanliga anslagen till alkoholistvården begärde socialstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 september 1927 tvenne nya anslag, nämligen dels 10,000 kronor för bestridande av resekostnader vid internering och dels 5,000 kronor för bidrag till interneringskostnader i vissa fall. Av dessa anslag har endast det förstnämnda upptagits i årets statsverksproposition. Socialstyrelsen hade i nämnda skrivelse framhållit, att de flesta fungerande nykterhetsnämnder på landsbygderna saknade varje anslag till sin verksamhet och därigenom vore ur stånd att genomföra interneringsåtgärder, och att den lättnad, som kunde åvägbringas genom resekostnadernas övertagande av staten, icke kunde anses tillräcklig för att undanröja de ekonomiska hindren för interneringsåtgärder även i de mest motiverade fall. Av flera skäl ansåge socialstyrelsen emellertid, att det icke nu kunde ifrågakomma att slopa vårdavgifterna eller ens vidtaga en generell nedsättning av dem, då en dylik ägt rum så nyligen som vid ingången av budgetåret 1926—1927. Socialstyrelsen uttalade sig emellertid för en sådan anordning, att det gäves möjlighet till lindring i eller, undantagsvis, befrielse från vårdavgiften i vissa trängande och ömmande fall, och föreslog i sådant hänseende, att ett anslag ställdes till uppsiktsmyndighetens över alkoholistvården förfogande att användas till bidrag till nykterhetsnämnder av *i första hand farliga alkoholister* men även av andra kategorier och alkoholmissbrukare, om interneringsåtgärd funnes särskilt påkallad och icke kunde antagas komma till stånd utan sådant bidrag.

Departementschefen har beträffande detta förslag anfört, att man först borde avvakta resultatet av den redan vidtagna nedsättningen av vårdavgiften och verkningarna av det av departementschefen förordade förslaget ifråga om överflyttande på statsverket av resekostnaderna vid tvångsinternering, innan flera åtgärder vidtagas i syfte att åstadkomma lättnad för de ansvariga kommunerna beträffande kostnaderna för alkoholistvården. Dessutom har departementschefen gjort den invändningen mot förslaget, att enligt detsamma två sidoordnade myndigheter skulle komma att granska interneringsbehovet, då socialstyrelsens prövning ju icke skulle vara inskränkt till att undersöka kommunens ekonomiska förutsättningar och finansiella läge utan även gälla behovet av den ifrågavarande interneringen. Slutligen har departementschefen erinrat om att det i september 1926 av särskilt tillkallade sakkunniga avgivna förslaget till lag mot

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 3 saml. 22 häft. (Nr 83—86.)

fylleri och dryckenskap, som bl. a. innehölle, att statsverket skulle vidkännas kostnad för vård av farliga, otillräkneliga och vagabonderande alkoholister, vore föremål för fortsatt prövning inom socialdepartementet, och har departementschefen i detta förhållande funnit ännu ett skäl att avstyrka socialstyrelsens ifrågavarande förslag, då detta i viss mån går längre än vad nämnda sakkunniga ifrågasatt beträffande statens övertagande av kostnaderna för internering av alkoholister och ett bifall till detsamma skulle verka föregripande i avseende å berörda, under utredning alltjämt varande spörsmål.

Från de konferenser med nykterhetsnämnder, som pläga vara anordnade i samband med centralförbundets för nykterhetsundervisning allmänna upplysningskurser, är det känt, att den uppfattningen är allmänt rådande, att det är obilligt att fattiga kommuner skola bekosta alkoholistvård och att det rätteligen bör tillkomma staten, som har inkomst av rusdryckshanteringen, att bestrida utgifterna för den anstaltsvård, som blir behöflig på grund av alkoholmissbruk. Vad särskilt de farliga och kriminella alkoholisterna beträffar, vilkas omhändertagande måste anses vara ett allmänt samhällsintresse, kan väl ej mer än en mening vara rådande därom, att dessas vård bör bekostas av staten. Så länge detta icke är förhållandet, föreligger stor risk att för omgivningen farliga alkoholister, hemmahörande i mindre kommuner, vilkas nykterhetsnämnder ej disponera några medel för alkoholistvård, icke bli omhändertagna utan fritt få fortsätta att utsätta sin omgivning för fara. Socialstyrelsens förslag innebär också, att lindring eller befrielse från vårdavgift till alkoholistanstalt *i första hand* skulle beviljas när fråga vore om farliga alkoholister. Därest det här avhandlade, av socialstyrelsen begärda anslaget användes endast för sådana grupper av alkoholister, vilkas vårdkostnader enligt ovannämnda sakkunnigas förslag skulle överflyttas på statsverket, förfaller departementschefens sist anförda invändning, i det att man då icke går utanför ramen för de sakkunnigas förslag, medan å andra sidan vinnes, att detta omedelbart kan få tillämpning i fall, där detta är av trängande behov på grund av en kommuns ringa ekonomiska bärkraft. Inskränktes användningen av det ifrågasatta anslaget till interneringskostnader att gälla vården av farliga och kriminella samt vagabonderande alkoholister, skulle även departementschefens andra invändning förfalla, då i dylika fall interneringsbehovet ligger i klar och öppen dag.

På grund av vad sålunda blivit anført få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att *till interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 5,000.

Stockholm den 20 januari 1928.

A. J. Bårg.

Oscar Olsson.